

N:o 3.

Ank. till Riksd. kansli den 19 mars 1890, kl. 1 e. m.

*Första Kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtande n:o 1
öfver väckt motion angående skrifvelse till Konungen i
fråga om samtrafik mellan enskilda telefontät och statens
interurbana telefonledningar m. m.*

Den af herr *F. A. Boström* m. fl. väckta, till utskottet remitterade motionen n:o 48 innehåller förslag derom, att Riksdagen ville besluta att hos Kongl. Maj:t anhålla om meddelande af lämpliga föreskrifter angående rätt *dels* för enskildt telefontät att på billiga vilkor komma i samtrafik med statens interurbana telefonledningar, *dels* ock för medlemmar i enskildt telefontät att mot lämplig ersättning få till kongl. telegrafstation intelefonera afgående telegram samt från stationen genom telefon få sig meddeladt ankommande telegram.

Till stöd för sitt förslag hafva motionärerna anfört följande:

»Enligt beslut af Kongl. Maj:t har kongl. telegrafstyrelsen låtit för en beräknad kostnad af 230,000 kronor anlägga samt under år 1889 till begagnande upplåtit två dubbeltrådiga telefonledningar emellan Stockholm och Göteborg samt åtskilliga deremellan belägna städer. Derjemte har 1889 års Riksdag på förslag af Kongl. Maj:t för anläggande af åtskilliga andra interurbana telefonledningar beviljat ett extra anslag af 750,000 kronor att utgå under fem år. I det statsråd, der chefen för finansdepartementet hemstälde, att Kongl. Maj:t skulle föreslå Riksdagen att bevilja berörda anslag, anförde bemälde herr departements-

Bih. till Riksd. Prot. 1890. 8 Saml. 2 Afd. 1 Band. 3 Häft.

chef, hurusom det vore uppenbart att först med anläggningen af ett samtliga viktigare orter inom landet förbindande telefonnät full nytta blefve för samfärdseln dragen af den storartade uppfinningen af telefonen. För att full nytta må för samfärdseln kunna af de interurbana telefonledningarna dragas, lärer likväl tillika erfordras, att desamma förbindas med de lokala telefonnät, hvilka finnas anordnade å de platser, hvaröfver de interurbana ledningarna framgå. Endast på sådant sätt kan den telefonerande allmänheten till fullo göra sig till godo de fördelar de interurbana ledningarne kunna gifva. Uppenbart är nemligen ej blott, att värdet af en telefonanläggning är väsentligen mindre för den, som måste för dess begagnande uppsöka en samtalsstation, än för den, som kan från eget hem använda densamma; än ock att detta värde blifver ännu mindre, derest den, till hvilken samtal önskas, måste för det samma å viss tid besöka en samtalsstation. Helt visst skall den anropande mycket ofta finna sig ej kunna eller vilja på sådant sätt besvara, utan derför nödgas afstå från att anlita telefonen.

Men liksom saknad af samtrafik mellan de interurbana telefonledningarna och lokalnäten således orsakar, att den af de långsträckta ledningarna påräknade nytta ej till fullo kan för samfärdseln dragas, likaså föranleder bristen å dylik en särdeles betydlig minskning i den inkomst, staten bör kunna påräkna af anläggningen. Å de nu fullbordade ledningarne emellan Stockholm och Göteborg, hvilkas anläggningskostnad lärer hafva utgjort cirka 230,000 kronor, förekomma nu i allmänhet endast cirka 74 samtal per dygn med en portoinkomst af cirka 33 kronor. Om deremot dessa ledningar förenades med de lokalnät, som finnas inrättade å orter, der ledningarne framgå, skola helt visst samtalens antal och portoinkomsterna mångdubblas.

Att, innan staten tillåter samtrafik mellan sina interurbana ledningar och enskildt telefonnät, staten bör tillse, att det enskilda nätet är i tekniskt hänseende så inrättadt, att samtalen genom de långsträckta ledningarne kunna med erforderlig tydlighet uppfattas, är väl uppenbart; men helt visst skola de enskilda nätens egare ej undandraga sig att för erhållande af rätt till samtrafik med de interurbana ledningarne iakttaga de föreskrifter i nu förevarande hänseende, hvilka skäligen kunna meddelas. Då emellertid, efter hvad ofvan är anfördt, det äfven ur det allmännas och statens intresse är viktigt, att här ifrågasatta samtrafik kommer till stånd, lärer staten för densamma ej böra uppställa andra försvärande villkor än sådana, som oundgängligen erfordras ur teknisk synpunkt.»

Vidare hafva motionärerna erinrat, hurusom vid särskilda tillfällen såväl af kongl. telegrafstyrelsen som från andra håll framhållits, att kongl. telegrafverkets portoinkomster på vissa orter nedgått i följd af der förefintliga enskilda telefonanläggningar; att det emellertid ville synas, som om kongl. telegrafverket skulle genom samverkan med telefonanläggningar å de orter, hvarest telegrafstationer finnas inrättade, kunna hemta en ej obetydlig ersättning för den minskning, som uppstår i telegramvexlingen mellan orter, hvilka blifvit telefoniskt förenade, i det att, derest nemligen det tillätes, att enskilda telefonanläggningar förbindas med statens telegrafstationer och att allmänheten finge till telegrafstationen intelefonera afgående telegram samt erhöile ankommande telegram sig tillsändt per telefon, när adressaten bodde utom telegrafstationens budbäringsområde, det helt visst skulle uppkomma en väsentlig ökning i telegramportot, på samma gång allmänheten bereddes en fördel, hvilken vore särdeles betydelsefull för dem, hvilka sakna telegrafstation i sin omedelbara närhet.

Utskottet, som i allo instämmer uti hvad motionärerna sålunda uttalat och föreslagit, hemställer alltså,

att Riksdagen ville besluta, att i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla om meddelande af lämpliga föreskrifter angående rätt för delegare i enskildt telefonnät *dels* att på billiga vilkor komma i samtrafik med statens interurbana telefonledning, *dels* ock att mot lämplig ersättning få till statstelegrafstation intelefonera afgående telegram samt från stationen genom telefon få sig meddeladt ankommande telegram.

Stockholm den 19 mars 1890.

På utskottets vägnar:

C. A. SJÖCRONA.
